

Preparation of Sub-Sector White Papers

FAO Project TCP/SUR/3301 (1)

Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij

Beleidsuitboek Subsector Visserij - deel 1

Inhoudsopgave

	Lijst van afkortingen.....	4
	Samenvatting.....	6
1	Inleiding.....	8
1.1	Doel van de White Paper.....	8
1.2	Scope van de White Paper.....	8
1.3	Methodologie.....	9
2	Overzicht van de Sector.....	10
2.1	Historische achtergrond	
2.2	Macro-economische beschouwing.....	10
2.2.1	Vangst en productie.....	10
2.2.2	Aanlanding en opkoop.....	11
2.2.3	Verwerking en export.....	11
2.2.4	Werkgelegenheid.....	12
2.2.5	Bijdrage in BBP.....	13
2.3	Regulering van de visserij.....	13
2.4	Het beleid van het ministerie van LVV.....	15
2.5	Nationale en internationale samenwerking.....	16
2.6	Potentie van de sector.....	17
3	Voedselzekerheid en Duurzame Visserij.....	18
3.1	Fisheries Management Plan.....	18
3.2	Monitoring, controle en surveillance.....	20
3.3	Organisatie, ordening en institutionele versterking visserijsector.....	21
3.4	Wettelijke kader.....	22
3.5	Onderzoek en dataverzameling.....	23
3.6	Reductie van by-catch.....	24

3.7	De te nemen maatregelen m.b.t. voedselzekerheid en duurzame visserij.....	25
4	Agrarische Gezondheid en Voedselveiligheid.....	26
4.1	Veiligheid van gerookte visserijproducten.....	26
4.2	Verbetering van de aanlandingsplaatsen.....	27
4.3	De te nemen maatregelen m.b.t. agrarische gezondheid en voedselveiligheid.....	28
5	Het propageren en ontwikkelen van duurzame visserij.....	28
5.1	Afstemming van het beleid op duurzame visserij.....	28
5.2	Bewustwording en participatieve management.....	29
5.3	De te nemen maatregelen m.b.t. het propageren en ontwikkelen van duurzame visserij.....	30
6	Het vergroten van de bijdrage van de visserijsector aan de nationale economie.....	30
6.1	Productieverhoging.....	30
6.2	Value- adding.....	31
6.3	Stimuleren van ondernemerschap in de visserij.....	32
6.4	De te nemen maatregelen m.b.t. het vergroten van de bijdrage van de visserijsector aan de nationale economie.....	34
7	Het doen ontwikkelen van de agrarische sector(visserij sector) tot voedselproducent van het Carabisch gebied.....	34
7.1	Marktonderzoek en marketing.....	34
8	Het scheppen van ruimtelijke voorwaarden voor een duurzame ontwikkeling van de visserijsector.....	35
8.1	Duidelijke afbakening van de visserijzones t.b.v. de visserijtypen.....	35
8.2	Reservering van voldoende geschikte ruimte en locaties t.b.v. de groei en ontwikkeling van visserij activiteiten	

Lijst van Afkortingen

BNP	BRUTO NATIONAL PRODUCT
ICCAT	INTERNATIONAL COMMISSION FOR THE CONSERVATION OF ATLANTIC TUNAS
ODVIS	ONDERDIRECTORAAT VISSERIJ
SWOT	STERKTE-ZWAKTE ANALYSE
SK	ZEE-KUSTVISSERIJ
SKB	ZEEKUSTVISSERIJ GERICHT OP BANGAMARY/DAGOETIFI
CEVIHAS	CENTRALE VISAANVOER HAVEN SURINAME
BBP	BRUTO BINNENLANDS PRODUCT
UNCLOS	UNITED NATIONS CONVENTION ON THE LAW OF THE SEA
FAO	UNITED NATIONS FOOD AND AGRICULTURE ORGANISATION
OG	OPEN GUYANA BOOTTYPE
GG	GESLOTEN GUYANA BOOTTYPE
VKI	VISKEURINGSINSTITUUT
WWF	WORLD WILDLIFE FUND
CRFM	CARRIBEAN REGIONAL FISHERIES MECHANISM
ACP	AFRIKAANSE, CARAIBISCHE EN PACIFISCHE STATEN
IOO	ILLEGAAL, ONGERIGISTREERDE EN ONGEREGLEMENTEERDE ACTIVITEITEN
BRD	BY-CATCH REDUCTION DEVICE
VMS	VESSEL MONITORING SYSTEM
MAS	MARITIEME AUTORITEIT SURINAME
SSA	SURINAME SEAFOOD ASSOCIATION
FMP	FISHERIES MANAGEMENT PLAN
EAF	ECOSYSTEM APPROACH TO FISHERIES
CLME	CARRIBEAN LARGE MARINE ECOSYSTEM

MCS	MONITORING, CONTROLE EN SURVEILLANCE
VC	VISSERSCOLLECTIEF
HRM	HUMANRESOURCE MANAGEMENT
DNA	DE NATIONALE ASSEMBLEE
WCAFC	WEST CENTRAL ATLANTIC FISHERY COMMISSION
REBYC	REDUCTION OF BYCATCH IN TROPICAL SHRIMP FISHERY
NGO	NON GOVERNMENT ORGANISATION
TED	TUTLE EXCLUDING DEVICE
RFMO	REGIONAL FISHERIES MANAGEMENT ORGANISATION

Preface

The White Paper Volume 1: “*Subsector Fisheries 2012 -2016*” was prepared by the Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO); project number TC/SUR/3301 (1), on requested of the Ministry of Agriculture, Animal Husbandry and Fisheries (Ministry of Agriculture). The white paper on the Suriname fishing industry was prepared in two volumes. Volume 1: Subsector Fisheries 2012 -2016 sets out the overall policy for the subsector while Volume 2: White paper “*Aquaculture 2012 -2016*” outlined the aquaculture policy for Suriname. The draft documents were completed in October 2011 and finalized in December 2011, but preliminary activities commenced in early June 2011.

The call for the preparation of the agricultural sector policy document and the preparation of sub-sectoral and agricultural sector issue white papers were stated in the Government Statement 2010-2015, *Cross Road, “Together to Better Times”*. In April 2011 the Ministry of Agriculture presented its policy document 2010-2015 (BeleidsNota 2010-2015).

The policy document outlines broad goals and conditions and 7 main objectives. They are:

- (1) To achieve and ensure food security for the entire population Suriname
- (2) To guarantee the agricultural health and food safety
- (3) To develop a sustainable agricultural sector
- (4) To develop the agricultural sector to be the food producer and food supplier of the Caribbean
- (5) To Increase the agricultural sector contribution to the national economy
- (6) To establish the institutional and infrastructural conditions for the sustainable development of the agricultural sector
- (7) To manage the preconditions and risks in implementing the agricultural policy framework.

The agricultural policy document is considered as a roadmap of policy. The policy document also mentions that among other things action plans and specific projects for important agricultural sectors and strategic issues should be worked out in the white papers with the active involvement of stakeholders. Therefore, these white papers describe the policies and strategies for the achievement of food and agriculture production, the development of the various products, sub-sectors and issues and the cost involved.

To involve stakeholders, the Ministry of Agriculture with support of all consultants organized during June - July 2011 a series of sub-sect oral and agriculture issue workshops. To conclude the series of workshops a National Agricultural Conference was organized on 16 July 2011. The Conference brought together more than 300 stakeholders including Government Ministers, members of the National Assembly, civil society, farmers organization, ngo’s, scientists, farmers and farmers organizations to discuss the preliminary findings and proposals for actions and projects to go forward and to make recommendations for the preparation of the white papers. When necessary, follow-up meetings were held with stakeholders groups.

With the support of TCP/SUR 3301(1) a total of 8 white papers were prepared in Dutch. The white papers focus on the sub-sectors rice, banana, horticulture, livestock, fisheries, the interior development and documents on agribusiness, and food safety.

This white paper: “Volume 1: “*Subsector Fisheries 2012 -2016*” comprises (a) summaries in the English and Dutch language and (b) the main technical report in Dutch.

Summary

The intention of the white paper on the fishing industry is to clearly articulate how the implementation of the Ministry of Agriculture, Animal Husbandry and Fisheries strategic objectives would be achieved over the next five years. The proposed strategy for the sub-sector fisheries focuses on sustainable fisheries development which preserves the ecological significance of the natural resources as well as guarantees sustainable employment and income.

In the past decade sub-sector experienced a remarkable development, in particular the expansion and diversification of the fleet, the number of marketable fish species and markets. Unnecessary to say that the sub-sector fisheries is critical for employment and income generation.

Based on the analytical review of the subsector fisheries it was concluded that the subsector is faced with a number of urgent problems and challenges such as outdated legislation, absence of a Fisheries Management Plan (FMP), the absence of an adequate control and monitoring system of the marine resources, a low organizational level within the sub-sector and limited value added of the exported products. In addition, the persistent dominance of foreigners in the sector and the shortage of highly skilled and technical expertise are also major concerns. Moreover, for decades there is a downward trend in production, in particular in shrimp trawling. In conclusion, the fishing industry and the Ministry of Agriculture, Animal Husbandry and Fisheries are faced with serious challenges in terms of sustainable management, monitoring, control and surveillance of the fishery resource.

Within the context of nowadays approach to fisheries management, maintaining ecosystems and biodiversity at an acceptable level of productivity, is crucial towards sustaining optimum utilization. Therefore, practicing sustainable management is increasingly a condition for entering major export markets. In this regard, having a Fisheries Management Plan (FMP) is essential. The basic conditions for implementing the FMP are: (i) monitoring and control, (ii) institutional capacity, (iii) a legal framework and (iv) research and development. In anticipation of the implementation of the FMP, other issues also need to be addressed. Among others, close cooperation with stakeholders and other actors is a necessity. In this regard, the Ministry already established working relations with various agencies, including the competent authorities and NGOs, in particular, the Suriname Seafood Association (SSA) and the Fishermen's Collective (VC).

In the framework of sustainable management and food security, the following actions are top priorities:

1. Updating and implementing the Fisheries Management Plan (FMP);
2. Finalizing, endorsement and put into law the new fisheries legislation
3. Concluding a partnership agreement with the Ministry of Defense and the Ministry of Justice and Police regarding the Coast Guard and on the development of Monitoring, Control and Surveillance (MCS) plan
4. Reorganization of the fishing industry and institutional strengthening of the fisheries sector targeting the public and private sector organizations such as NGO's;
5. Upgrading the data collection system and training of staff to manage the system;
6. Continuation of by-catch reduction from trawl fishing activities.

Other challenges confronting the subsector relate to the approach to achieving growth and development. Among the main strategies are: (i) the development of aquaculture which is considered of having the largest potential for further growth of the fishery sector. The aquaculture development policy is presented in a separate document, Volume 2: White paper Aquaculture development 2012 -2016; (ii) the development are high seas fisheries; (iii) value-adding; (iv) the establishment of a national strategy and a structure for marketing and market research policy; (v) formulation and implementing domestic

support measures for local entrepreneurs; (vi) formulation of an education and training policy for ensuring availability of adequate local expertise in most relevant disciplines necessary in the fishing industry.

Samenvatting

Het doel van de White Paper is om voor de visserij sector concreet aan te geven hoe de realisatie van de gestelde strategische doelen van het ministerie van LVV zal plaats vinden in de komende vijf jaren. De te volgen strategie bij de visserij, spitst zich toe op Het ontwikkelen van een duurzame visserij die zowel het behoud van de ecologische waarde van de natuurlijke hulpbronnen als duurzame werkgelegenheid en inkomen garandeert.

De visserijsector heeft in het afgelopen decennium een sterke ontwikkeling doorgemaakt, met name uitbreiding en diversificatie van de vloot, het aantal marktwaardige soorten en afzet markten. Deze subsector is een belangrijke verschafter van werkgelegenheid en inkomen.

Uit analyse is echter gebleken dat de subsector visserij kampt met een aantal dringende problemen en uitdagingen; de wetgeving is verouderd, er is geen geschreven fisheries management plan (FMP), een adequate controle en bewaking van de marine natuurlijke hulpbronnen ontbreekt, de organisatiegraad binnen de subsector is laag, en er vindt weinig waarde toevoeging plaats aan de geëxporteerde producten. Een van de voortdurende vraagstukken betreft de dominantie van buitenlanders in de sector en de tekort aan goed geschoolde hoger en technisch kader. Bovendien is er al decennia een dalende trend te constateren in de productie, vooral bij de diepzee garnaal trawl visserij. De conclusie is dat zowel de sector als het ministerie van LVV tegenover grote uitdagingen staan, op het gebied van duurzame beheer, monitoring, controle en bewaking.

In de context van de huidige benadering van visserijbeheer, betekent dit het handhaven van de ecosystemen en de biodiversiteit op een acceptabele niveau van productiviteit, zodat een optimale benutting tot in lengte van dagen kan plaatsvinden. Duurzame beheer wordt steeds meer als eis gesteld door de belangrijke exportmarkten. In dat verband is een Fisheries Management Plan (FMP) onmisbaar. De basisvoorwaarden voor implementatie van de FMP zijn: Monitoring en controle, institutionele capaciteit, wettelijke kader en onderzoek. Vooruitlopend op de implementatie van de FMP moet er worden gewerkt aan deze zaken. Goede samenwerking met belanghebbenden en overige actoren is hierbij een vereiste. In dit verband werkt het ministerie samen met diverse instanties, waaronder de bevoegde instituties en overige NGO's, met name, de Surinam Seafood Association (SSA) en het Visserscollectief (VC).

In het kader van duurzaam beheer en voedselzekerheid moeten de volgende maatregelen worden genomen:

- 1 Het actualiseren en implementeren van een FMP
- 2 Het afronden, goedkeuren en afkondigen van de nieuwe visserijwet
- 3 Het aangaan van een samenwerkingsovereenkomst met het ministerie van Defensie en het ministerie van Justitie en Politie inzake de kustwacht en opstellen van MCS plan
- 4 Institutionele capaciteitsversterking van de visserijsector gericht op zowel publieke organisaties als NGO's
- 5 Upgraden van het dataverzamelingssysteem en nodige kader voor beheer en uitvoering

De overige uitdagingen hebben te maken met de wijze waarop verdere groei en ontwikkeling tot stand kan worden gebracht binnen de visserij.

Gegeven de mondiale dalende productietrend bij visserij in het wild, wordt de ontwikkeling van de aquacultuur gezien als de grootste mogelijkheid voor verdere groei van de visserij. De andere mogelijkheden liggen in de high seas visserij en in value-adding. Hierbij is de noodzaak benadrukt van een nationale strategie en een mechanisme voor marketing en marktonderzoek. Verder wordt er aandacht gevraagd voor “domestic support measures” ten behoeve van de Surinaamse ondernemers en gericht onderwijs en training om continu te kunnen voorzien in nodige kader voor alle disciplines binnen de visserij

1 Inleiding

Uitgaande van de regeringsverklaring 2010 – 2015 “Kruispunt, samen naar betere tijden” en de Beleidsnota LVV 2010-2015, wordt in de White Paper Visserij aangegeven op welke wijze en wanneer de gestelde doelen voor de subsector visserij, zullen worden gerealiseerd.

De beleidsstrategie van het Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij richt zich op de realisatie van de volgende zeven beleidsdoelen:

1. Het realiseren en waarborgen van de voedselzekerheid voor de totale Surinaamse bevolking
2. Het waarborgen van de agrarische gezondheid en voedselveiligheid
3. Het ontwikkelen van een duurzame agrarische sector
4. Het doen ontwikkelen van de agrarische sector tot de voedselproducent en –leverancier voor het Caribisch gebied
5. Het vergroten van de bijdrage van de agrarische sector aan de nationale economie
6. Het scheppen van ruimtelijke voorwaarden voor het duurzaam ontwikkelen van de agrarische sector
7. Het managen van de randvoorwaarden en risico's bij de uitvoering van het agrarisch beleid.

1.1 Doel van de White Paper Visserij

Het doel van de White Paper is om voor de visserij sector concreet aan te geven hoe de realisatie van bovengenoemde doelen zal plaats vinden in de komende vijf jaren. Hierbij zullen de nodige maatregelen, alsmede de behoefte aan de financiële middelen, materiaal, materieel en human resource, worden aangegeven. De te volgen strategie bij de visserij, spitst zich toe op Het ontwikkelen van een duurzame visserij die zowel het behoud van de ecologische waarde van de natuurlijke hulpbronnen als duurzame werkgelegenheid en inkomen garandeert.

1.2 Scope van de White Paper Visserij

Als bron voor de eiwitvoorziening en , en verschafter van voedsel, werkgelegenheid en inkomen is de visserijsector een belangrijke pijler van de Surinaamse economie. In de agrarische sector is de visserij de grootste verdiener en neemt zo'n 5 procent van het Bruto Nationaal Product (BNP) voor haar rekening. Uit de SWOT analyse is echter gebleken dat de subsector visserij kampt met een aantal dringende problemen en uitdagingen; er is geen geschreven fisheries management plan (FMP), een adequate controle en bewaking van de marine natuurlijke hulpbronnen ontbreekt, de organisatiegraad binnen de subsector is laag, en er vindt weinig waarde toevoeging plaats aan de geëxporteerde producten. Een van de kritische vraagstukken betreft de dominantie van buitenlanders in de sector en de tekort aan goed geschoolde hoger en technisch kader.

Op 18, 19 en 20 mei 2011, zijn er workshops met de stakeholders gehouden, waarbij er naar aanleiding van korte presentaties is gediscussieerd over de belangrijkste issues. Daarna is er op in een agrarische conferentie gehouden in juli. Uit de discussies zijn de volgende issues (geordend naar prioriteit) door de stakeholders aangedragen:

- 1 Duurzame visserij
- 2 Fisheries Management Plan per visserijtype
- 3 Onderzoek naar het gevolg van trawlen op de bodem

- 4 Kustwacht
- 5 Value adding
- 6 Ordening van de sector
- 7 Institutionele versterking ODVIS
- 8 Programma vernieuwing vloot
- 9 Export van gerookte vis
- 10 Nieuwe markten
- 11 ICCAT
- 12 Brandstofprijzen

1.3 Methodologie

Zoals eerder aangegeven, beoogt de White Paper concrete acties ter realisatie van de doelen. Daarbij dient er rekening te worden gehouden met de wensen en prioriteiten van de stakeholders. Vanuit de actuele situatie (Situatie-, SWOT en Probleemanalyse) worden de problemen en de gebieden die aandacht vereisen, geïdentificeerd en in samenspraak met de stakeholders naar prioriteit geordend. Hierbij worden de volgende vragen gesteld:

- 1 Welke issues moeten worden aangepakt om de gestelde doelen te bereiken ?
- 2 Aan welke issues worden door de stakeholders prioriteit gegeven?

Op basis van hun aard en verband met de genoemde strategische beleidsdoelen zijn de issues gegroepeerd. Deze verdeling is terug te vinden in de hoofdstukken indeling. Hierbij moeten wij opmerken dat er veel samenhang is tussen de verschillende doelstellingen en problemen, wat wil zeggen dat men bij het realiseren van een bepaald doel, meerdere issues moet aanpakken. Anders om is men bij het aanpakken van een bepaald issue, vaak bezig met de realisatie van meerdere doelen. Het beleidsdoel 6 is specifiek gericht op de aquacultuur en wordt niet in dit document uitgewerkt; hiervoor wordt verwezen naar de White Paper Aquacultuur.

De oplossingsmaatregelen zullen verder samen met de stakeholders worden uitgewerkt. De matrix waarin het logisch kader, is te zien in bijlage 1; deze sluit aan bij de issues die in de hoofdstukken zijn besproken. Er wordt speciale aandacht gegeven aan de huidige overheidsprogramma's, inspanningen van overige stakeholders en gebieden van internationale samenwerking. Vanaf hoofdstuk 3 wordt aan het eind van elke hoofdstuk de voorgestelde maatregelen opgesomd.

2 Overzicht van de sector

In dit hoofdstuk wordt een beschrijving en een beeld gegeven van de ontwikkeling, status en de betekenis van de subsector visserij voor de nationale economie. Hierin wordt ook het visserijbeleid en de potentie van de subsector aangegeven.

2.1 Historische achtergrond

In Suriname werd overheersend de traditionele schutbank- en fuiknetvisserij toegepast. Als gevolg van de uitbreiding van de visserijactiviteiten naar diepere delen van de zee kwam later in de eind zeventiger en tachtiger jaren de uit Guyana afkomstige drijfnet visserij sterk op gang. De industriële garnaal trawl visserij was vanaf de vijftiger jaren al goed ontwikkeld door de bedrijven SAIL en SUJAFI. De vaststelling van de EEZ in UNCLOS verband op 200 zeemijl in 1978 leidde ertoe dat de vanuit Venezuele opererende diepzee redsnapper visserij ook onder Surinaamse jurisdictie kwam te vallen. Vanaf is er een overeenkomst tussen Suriname en Venezuela die. Belangrijke ontwikkelingen in laatste vijftien jaren m.b.t. de visserijtypen en de vloot betreffen de opkomst van de seabob trawl-, de bangamary-, de vinvis bodemtrawl- en de tunavisserij . In 2010 is de grens van de EEZ verder verplaatst naar 350 zeemijl.

2.2 Macro-economische beschouwing

De visserijsector bestaat uit de kust-, binnenwateren en diepzeevisserij, de visteelt of aquacultuur, de zwampvisserij en de sportvisserij. De aanlandingsplaatsen(havens), de opkopers en verwerkingsindustrie worden ook gerekend tot belangrijke schakels van de visserijsector. De visserijsector heeft in het afgelopen decennium een sterke ontwikkeling doorgemaakt. Deze uitbreiding bestaat niet slechts uit de toename en diversificatie van de vloot maar ook uitbreiding van het aantal marktwaardige soorten. De opkomst van nieuwe markten en wijziging van marktsituaties hebben een belangrijke rol gespeeld in de toename van de visserij activiteiten. De bevolkingsvisserij kende de laatste jaren een opvallende expansie, zowel qua vlootomvang, productievolume als productiewaarde. De merkbare waardetoesnames gingen echter gepaard met een toename van de kosten die evenwel minder uitgesproken was dan in de overige dierlijke eiwitproductiesectoren. De productie van zeegarnalen neemt sinds het begin van de jaren 90 trendmatig af evenals de exportprijzen. Zoals eerder vermeld, staat de sector en het ministerie van LVV tegenover grote uitdagingen op het gebied van duurzame beheer, monitoring, controle en bewaking.

2.2.1 Vangst en productie

De vangst wordt gedomineerd door vis (16.000 ton in 2009), met seabob (9.000) als tweede belangrijkste soort en voor deze twee soorten heeft de vangst tijdens de afgelopen jaren gefluctueerd. Van de 16.000 ton gevangen vis wordt naar schatting ongeveer 4.000 ton gevangen door industriële schepen en 12.000 ton door de artisanale vloot. Tijdens de laatste tien jaar zijn zeegarnalenvangsten gedaald van een piek van 1.976 ton in 2001 tot slechts 240 ton in 2009. Deze dalende trend heeft zich reeds enkele decennia ingezet.

Tabel 1. Vissersvloot en aantal visvergunningen conform beschikingsvoorwaarden

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Garnalen bodemtrawlvisserij									
Grote zeegarnalen	100	100	100	100	70	65	65	31	31
Seabob garnalen	30	30	30	30	29	30	30	25	20
Demersale vissen	15	15	15	15	15	15	15	15	15
Kleine pelagische trawlvisserij			10	10	10	10	10	10	10
Grote pelagische trawlvisserij			15	15	18	10	10	10	30
Lijnvisserij	100	100	150	150	150	150	150	100	100
Kust- zeevisserij									
Gesloten en open SK en njawarie	325	325	350	350	340	345	345	304	300
SKB			40	40	35	40	40	40	30

Bron : Onderdirectoraat Visserij

Tabel 2. Vangst en productie van garnalen en vis in tonnen

Jaar	Seabobvangst	Productie kweekgarnalen	Visvangst
2005	8.927	242	17.395
2006	10.340	180	19.062
2007	8.233	19	20.000
2008	6.023	29	17.179
2009	9.000	34.5	16.000

Bron: 5 jarenverslag 2005 – 2010 van het ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij

2.2.2 Aanlanding en opkoop

De artisanale vloot landt aan bij verschillende steigers, waaronder de visserijcentra die van overheidswege zijn opgezet en aangewezen als aanlandingsplaats. Een deel van de vangst wordt echter nog aangeland op niet aangewezen steigers. Er is geen visveiling systeem voor het verhandelen van aangelande vis. De vangst wordt meestal zelf door de visser verkocht aan opkopers (tussenhandelaren) of direct aan de verwerkingsbedrijven volgens vaste afspraken. Prijsschommelingen zijn sterk afhankelijk van het aanbod dat gerelateerd is aan seizoensinvloeden. De industriële vloot is voor een groot deel in handen van verwerkingsbedrijven die hun vangst meestal t.b.v. de eigen verwerking aanlanden via de Centrale Visaanvoer Haven Suriname (CEVIHAS) of bij een eigen steiger. De verwerkingsbedrijven hebben vaste afzetmarkten.

2.2.3 Verwerking en export

De verwerkingsindustrie bestaat uit een twaalftal bedrijven die voornamelijk naar de EU, de VS en Jamaica exporteren. De industrie kent een situatie van overcapaciteit in dure productie faciliteiten die gegeven de seizoenschommelingen en gebrek aan grondstof, zorgt voor een hoge kostprijs en zwakke concurrentiepositie van de Surinaamse producten. Zoals eerder aangegeven vindt er weinig

waardetoevoeging plaats. Een heel groot percentage van de totale export (ongeveer 96 % in termen van volume naar de EU) betreft schoongemaakte hele vissen die diep ingevroren of op ijs wordt weggestuurd. Tonijn wordt ofwel geëxporteerd in filetform (vers) of ontdaan van kop en ingewanden en diepgevroren; Alle garnalen en seabob wordt verwerkt en diep ingevroren voor export . De bedrijven exporteren uitsluitend verwerkte garnalen en verkopen de bijvangst aan kopers die het product op de binnenlandse markt afzetten.

Tabel 3. Exportwaarde van Visproducten in USD in de periode 2005 -2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Garnalen	21.205.369	21.872.030	21.872.030	14.608.419	15.477.891	15.019.725
Vis	9.274.029	10.783.739	10.783.739	11.306.229	12.258.921	15.985.866
Totaal	30.479.398	32.655.769	32.655.769	25.914.649	27.736.813	31.005.592

Bron: Douane, Asycudasysteem

De totale visexport die geregistreerd werd bij de douane bedroeg 18.653 ton in 2008 (3.844 ton garnalen en seabob, en 14.809 ton vis), voor een waarde van EUR 19,5 miljoen (EUR 10,84 miljoen garnalen en EUR 8,58 miljoen vis), en 24.022 ton in 2009

2.2.4 Werkgelegenheid en inkomen

Tabel 4. Aantal arbeidsplaatsen in de visserijsector in de periode 2005 - 2010

Direct en indirect	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Industriële visserij						
Garnalenboten	469	259	357	126	217	175
Seabobboten	210	175	210	168	175	140
Vistrawlers	112	80	112	96	104	72
Vistrawlers (grote pelagische)	72	0	0	8	0	88
Vistrawlers (kleine pelagische)	48	80	80	80	80	72
Snapper- en Makreelboten	399	462	420	0	0	0
Bevolkingsvisserij						
SK (O.G. + G.G.)	1835	1910	1815	1345	1570	1395
SK Bangamary	200	200	215	180	200	185
Fuiknet	1260	980	1008	992	1524	928
Lijn	42	78	20	16	22	14
Drijfnet	500	695	770	485	620	595
Spannet	10	14	20	20	16	14
Sleepnet	4	2	2	4	4	4
Zeegnet	40	40	20	40	65	55
Kieuwnet	108	195	108	90	105	213
Guyana (SK + BV)	45	40	0	0	0	0
Sport	0					
	5354	5210	5157	3650	4702	3950
Visverkoop						
Centrale markt	489	372	339	339	285	261
Viswinkels	498	412	258	387	104	175
Visstandhouders	74	74	74	60	60	96
Fabrikanten	70	65	0	51	51	51

Direct en indirect	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Visserijbedrijven	480	0	0	273	135	375
Directe arbeidsplaatsen	6965		5828	4760	5337	4908
Verwerkingsbedrijven	1414	1388	1236	1218	940	1235
Exporteurs				825	60	60
Venters				40	40	40
Transporteurs				81	81	81
Locale verwerkers						
Indirecte arbeidsplaatsen						
Totale sector	8379	7521	6393	6924	6458	6324

Bron : Onderdirectoraat Visserij

2.2.5 Bijdrage aan het BBP

**Tabel 2. Bijdrage van de agrarische sector aan nationale economie 2005 – 2009
(BBP in constante prijzen) x SRD 1000**

Omschrijving	2005	2006	2007	2008	2009
Formele sector	4431	4595	4822	5027	5201
Agrarische sector	303	318	340	315	353
Landbouw	143	150	160	162	186
Veeteelt	66	65	82	74	82
Visserij	94	103	98	79	85
Aandeel agrarische sector in nationaal BBP (formele sector) in %	6,8	6,9	7,1	6,3	6,8

Bron: ABS

De bijdrage van de sector in BBP is relatief constant gebleven in de afgelopen beleidsperiode. De bijdrage in BBP bedroeg in 2009 ca. 6,8 %. Uit macro-economische statistieken blijkt dat de agrarische sector een belangrijke bijdrage heeft geleverd en nog levert aan de economische groei. Dit komt voornamelijk door de gepleegde investeringen in de infrastructuur van de bananen- en rijstsector, door verruiming van kredietfaciliteiten middels het AKF en door de verhoogde padieproductie. De bijdrage van de subsector visserij is 1,5 %.

2.3 Regulering van de visserij

Vanwege de globalisatie en toegenomen bewustwording t.a.v. "corporate social responsibilities" (CSR) is een goede regulering van de visserijactiviteiten van enorm belang. Dit houdt in dat er up to date wettelijke kader en institutionele ordening in place moet zijn om aan de steeds strenger wordende eisen te voldoen.

In Suriname zijn de navolgende wetten van toepassing op de visserij:

1. Visstandbeschermingswet
2. Zeevisserijwet

Visstandbeschermingswet (G.B. 1961 no. 44 zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 1981 no. 66)

Deze wet was in het verleden van toepassing op het vissen zowel in de binnenwateren als in de territoriale wateren. Vanaf de inwerkingtreding van de Zeevisserijwet is het slechts van toepassing op het vissen in de binnenwateren van Suriname. Dit is zo geregeld om te voorkomen dat vissers twee verschillende vergunningen zouden moeten aanvragen. Er zouden ook verschillende administratiefrechtelijke en strafrechtelijke stelsels voor de territoriale wateren en de daaraan grenzende economische zone ontstaan. In deze wet is naast het aanvragen van een vergunning voor de binnenwaterenvisserij en de sportvisserij tevens geregeld de te betalen vergunningsrechten, alsmede de verboden conform deze wet.

Zeevisserijwet (S.B. 1980 no. 144)

Suriname heeft bij Wet van 14 april 1978 houdende uitbreiding van de Territoriale zee van de Republiek Suriname en de instelling van de daaraan grenzende zone, haar territoriale wateren uitgebreid tot 12 zeemijlen en de soevereine rechten geëist in de territoriale wateren en de daaraan grenzende economische zone tot 200 zeemijlen.

Als zodanig oefent Suriname sinds 11 juni 1978 in de economische zone soevereine rechten uit terzake de exploratie, de exploitatie, de instandhouding en het beheer van de natuurlijke rijkdommen, zowel levende als niet levende op de zeebedding en in de ondergrond en de daarboven gelegen wateren. Een van de belangrijkste activiteiten die in de territoriale wateren en de economische zone uitgeoefend kan worden is de zeevisserij. In artikel 6 van de Wet Territoriale Zee en Economische Zone is een vergunningenstelsel opgenomen. Dit vergunningenstelsel is meer gericht op de sporadisch voorkomende activiteiten zoals proefboringen naar olievoorkomens. Het gaat dus niet om het ontplooiën van visserijactiviteiten. Op grond hiervan is de Zeevisserijwet tot stand gekomen om vergunningen te verlenen aan vissersschepen. Het doel van de Zeevisserijwet is om op het gebied van de zeevisserij een eenvormig regiem in te stellen in de Territoriale zee van de Republiek Suriname en in de daaraan grenzende economische zone, die de visserijzone genoemd wordt. Dit geeft niet aan dat de territoriale zee gelijk is aan de daaraan grenzende zone, omdat de territoriale zee toebehoort aan de Republiek Suriname, terwijl in de economische zone Suriname slechts soevereine rechten uitoefent. Het eenvormige regiem is gebaseerd op het verbod zoals vastgelegd is in de Wet van 14 april 1978 (S.R.S. no. 26), namelijk dat het verboden is voor een ieder, Surinamer of vreemdeling, om zonder een geldige vergunning in de visserijzone visserijactiviteiten te ontplooiën.

Concept Visserijwet

De huidige wetten betreffende de visserij zijn verouderd. Om te kunnen voldoen aan de thans geldende internationale regels heeft het Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij besloten de huidige wetten samen te voegen tot één Visserijwet, in samenwerking met een lokale consultant. In dit concept is onder andere opgenomen het jaarlijks vaststellen van een beheersplan zoals vereist wordt door de Food and Agriculture Organisation (FAO) en vervat is in de Code of Conduct for Responsible Fisheries.

Status van de concept Visserijwet:

- Dit concept is ingediend door de consultant en is nu bij de wnd. Onderdirecteur Visserij ter goedkeuring.

- Na goedkeuring door de wnd. Onderdirecteur Visserij dient dit concept voor juridische screening opgestuurd te worden naar Bureau Wetgeving van het Ministerie van het Justitie en Politie. Na juridische screening zal het concept ter goedkeuring worden aangeboden aan de Raad van Ministers (RvM) . Vervolgens wordt na goedkeuring door de RvM dit concept opgestuurd naar de Staatsraad. Wanneer de Staatsraad het concept heeft goedgekeurd, zal dit aangeboden moeten worden aan De Nationale Assemblée (DNA). Na goedkeuring van DNA kan het concept gepubliceerd worden in het Staatsblad van de Republiek Suriname, waarna deze in werking treedt.

Naast bovengenoemde wetten, zijn er een aantal internationale verdragen, marktopgelegde richtlijnen en een bilaterale overeenkomst met Venezuela, die gelden voor de visserij. Onderstaand een opsomming van de relevante internationale verdragen:

- 1 United Nations Convention on Law of the Sea (UNCLOS), 1982
- 2 Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora 1973(CITES)
- 3 Agreement to Promote Compliance with International Conservation and Management Measures by Fishing Vessels on High Seas 1993
- 4 FAO Code of Conduct for Responsible Fisheries, 1995
- 5 United Nations Conference on Straddling Fish Stocks and Highly Migratory Fish Stocks 1995
- 6 Cartagena Protocol on Biosafety to the convention on Biological Diversity, 2000
- 7 The Reykjavik conference on responsible Fisheries in the Marine Ecosystem 2001
- 8 United Nations Fish Stocks Agreement 2001

Krachtens het wettelijke kader is een groot deel van de bevoegdheden en verantwoordelijkheden m.b.t. het visserijbeleid, toevertrouwd aan het ministerie van LVV. De Raad van Overleg voor de Zeevisserij heeft een adviserende rol naar de minister van LVV toe. Het cruciaal onderdeel van toezicht en controle op zee staat onder leiding van het ministerie van Defensie. Het onderdirectoraat Visserij treedt op als bevoegde autoriteit op inzake het VMS systeem en IOO activiteiten. Het onafhankelijke Viskeuringsinstituut is bevoegd en verantwoordelijk inzake de veiligheid van vis en visproducten. De veiligheid van vaartuigen en beheer van de visserijregister valt onder bevoegdheid van de Maritieme Autoriteit Suriname.

2.4 Het beleid van het ministerie van LVV m.b.t. de visserij

Het beleid van het ministerie is gericht op een duurzame beheer van de visserij natuurlijke hulpbronnen teneinde de garantie te bieden voor betaalbare en veilige vis en visproducten voor een ieder, een bloeiende visserijsector, een toename van exportproductie van vis en visproducten en een belangrijke bijdrage aan het BNP en de gezondheid van de Surinaamse burgers. In de context van de nieuwe benadering van visserijbeheer, betekent dit het handhaven van de ecosystemen en de biodiversiteit op een acceptabele niveau van productiviteit, zodat een optimale benutting tot in lengte van dagen kan plaatsvinden. Een duurzaam beheer garandeert voedselzekerheid voor de natie en inkomsten voor de

deelnemers in de sector en voor de staat. Anderzijds dienen beschermende maatregelen op zodanige wijze worden getroffen dat de sociaal economische zwakke groepen die afhankelijk zijn van die bronnen, niet achteruit gaan. De kern van de ontwikkelingsstrategie is een ecologisch en economisch duurzaam beheer van de visserij. De eerder genoemde strategische doelen zijn hiervan afgeleid. De tekorten die zullen optreden vanwege de toenemende vraag naar vis, zullen door middel van de aquacultuur worden opgevangen.

Het ministerie geeft uitvoering aan het beleid via het onderdirectoraat Visserij, die conform de afgeleide taken verder verdeeld is naar de volgende afdelingen:

- Vergunningen beleid en uitgifte
- Statistiek en onderzoek
- Monitoring en inspectie
- Aquacultuurontwikkeling

De administratieve en ondersteunende afdelingen zijn: Secretariaat, Personeelzaken, Financiële Zaken en Algemene Zaken. Het onderdirectoraat voert ook het beheer over een aantal visserijcentra, die als centrale aanlandingsplaatsen kunnen dienen. Binnen het ministerie is er nog discussie gaande over de rechtsvorm van de visserijcentra.

2.5 Nationale en internationale samenwerking

Op visserijgebied werkt het ministerie samen met diverse instanties, waaronder de eerder genoemde bevoegde instituties en overige NGO's, met name, de Surinam Seafood Association (SSA) en het Visserscollectief (VC). De (Suriname Seafood Association) SSA is een overkoepelende vereniging bestaande uit vertegenwoordigers van verschillende belangenorganisaties binnen de visserijsector. De SSA vertegenwoordigt alle industriële schepen en verwerkingsbedrijven; de raad bestaat uit een vertegenwoordiger uit de seabobsector, een vertegenwoordiger uit de sleepnetsector, een vertegenwoordiger van de verwerkingsbedrijven en twee vertegenwoordigers uit de zeegarnalensector. De artisanale sector wordt momenteel vertegenwoordigd door het Visserscollectief (VC), die twee vertegenwoordigers heeft in de SSA. Het onderdirectoraat visserij heeft een coördinerende rol bij projecten die in samenwerking met internationale organisaties en donoren worden uitgevoerd. Onderstaand tabel is een overzicht van de lopende projecten.

Tabel 6: Overzicht lopende projecten van het onderdirectoraat Visserij

Organisatie/project	Omschrijving
CRFM	-Policy and Regime -Scientific Meeting -Juridische aangelegenheden -Beurzen
ACP-Fish II	Het schrijven van een Fisheries Management Plan
FAO	Statistieken e.a.
FAO	Wereld Voedseldag
IUU	
Monitoring	Bevolkings- en diepzeevisserij
Projecten Artisanale Visserij	
WWF	

Visrokerijen	
Rijst – Vis proj. (Nickerie)	
Fish – disease monitoring	
Aquacultuur wet	
Visserijwet	
Fisheries Bycatch Reduction (BRD)	
VMS – Artisanale Visserij (SK- en SKB boten)	

2.6 Potentie van de sector

De potentie voor groei en ontwikkeling van de visserijsector ligt voornamelijk in de aquacultuur . Voor het beleid t.a.v. de aquacultuur wordt verwezen naar de White Paper Aquacultuur. De overige mogelijkheden voor verhoging van de productie liggen in de high seas visserij (tonijn vangst) en een betere benutting van de by-catch. Op het gebied van waarde toevoeging is er voldoende mogelijkheden voor gerookte, gezouten en geconserveerde producten.

Hoofdstuk 3 Voedselzekerheid en Duurzame Visserij

De wereldwijde ontwikkeling van visserij management naar een meer voorzichtige en preventieve benadering hebben ertoe geleid dat voedselzekerheid en duurzaamheid onlosmakelijk verbonden zijn aan elkaar. Duurzame beheer wordt steeds meer als eis gesteld door de belangrijke exportmarkten. In dat verband is een Fisheries Management Plan (FMP) onmisbaar. Vanuit de sector is ook aangegeven dat het opzetten en implementeren van een FMP prioriteit heeft. Als basisvoorwaarden voor implementatie van de FMP, komen de volgende onderwerpen aan de orde: 1) monitoring, controle en surveillance (MCS), 2) organisatie, ordening en institutionele versterking visserijsector (inclusief ODVIS), 3) wettelijke kader, 4) onderzoek en dataverzameling. Een goed beheer betekent ook het minimaliseren van verliezen a.g.v. bycatch. Derhalve zal er in dit hoofdstuk ook worden ingegaan op activiteiten i.v.m. de reductie van de by-catch.

3.1 Fisheries Management Plan

De draft fisheries managementplan dateert van het jaar 2000 en voldoet niet aan hedendaagse eisen: vanwege de veranderde benadering is er naast biologische is nu ook ecologische benadering vereist. De “Ecosystem Approach” (FAO) is een aanvulling, c.q. uitbreiding van de Code of Conduct for Responsible Fisheries. De principes van het Ecosystem Approach”, zijn beschreven in Annex 2 van FAO Technical Guidelines For Responsible Fisheries 4 Suppl. 2: Fisheries management; The Ecosystem Approach to Fisheries EAF, en in hoofdstuk 7 van de FAO Fisheries Technical Paper 443; “The Ecosystem Approach to Fisheries; issues, terminology, principles, institutional foundations implementation and outlook” . De nieuwe benadering legt veel nadruk op de behoud en optimaal in standhouden van het totale ecosysteem t.b.v. van de huidige en toekomstige generaties. DE EAF onderstreept de noodzaak voor bescherming van habitat, vermindering van vervuiling en afbraak van het milieu, minimalisatie van afval en bescherming van beschermde soorten.

De principes zijn als volgt

- 1 Maximale visserijdruk; vermijd overbevissing
- 2 Zorg voor omkeerbaarheid en mogelijkheden voor herstel
- 3 Er moet rekening worden gehouden met de interactie en onderlinge afhankelijkheid tussen soorten
- 4 Minimaliseer visserij impact op ecosysteem
- 5 Herstellen van visserijbronnen
- 6 Samenhang (afstemming) van beheersmaatregelen
- 7 Principe van voorzorg en conservatieve benadering
- 8 Welzijn van mens en ecosysteem
- 9 De principe van gebruiker betaalt
- 10 De principe van vervuiler betaalt
- 11 Sectorale en institutionele integratie
- 12 Decentralisatie en Participatie
- 13 De integriteit van het ecosysteem moet in stand worden gehouden

Situatie-, SWOT en Probleemanalyse FMP

Zwakten/Bedreigingen	Sterkten/ kansen
1 De visserij geschiedt niet volgens een vastgelegde actuele FMP	1 Er is een draft FMP opgesteld in samenwerking met CRFM, waarin is aangegeven welke punten geactualiseerd moeten worden.
2 Het visserijbeleid is niet duidelijk vastgelegd; de rol en plaats van een FMP is niet aangegeven in het beleid.	2 Binnen ACP FISH II raamwerk is er een projectvoorstel ingediend
3 De controle op zee ontbreekt vanwege een inadequate kustwacht. De FMP zal geen effect hebben zonder controle	3 Binnen het CLME wordt reeds een gezamenlijke management nagestreefd
4 Het dataverzamelingssysteem is niet afgestemd op duurzaam beheer; status van de visbestanden en invloed van de verschillende visserijtypen op het ecosysteem en de vispopulaties is onbekend. Er vindt geen regelmatige verzameling van biologische data plaats. Het huidige data verzamelingssysteem is meer op het produceren van productiecijfers en niet op de belangrijke aspecten van analyse en monitoring.	4 Er is een Adviesraad voor de zeevisserij.
5 De wetgeving is niet aangepast om een actuele FMP te ondersteunen. Huidige wetten: Visstandsbeschermingswet en Zeevisserijwet bieden onvoldoende voorwaarden voor duurzaam beheer	5 Er is een Vessel Monitoring System in place die reeds van toepassing is op de industriële vloot.
6 Institutionele capaciteit zowel bij ODVIS ter uitvoering van een actuele FMP is onvoldoende. Taken en bevoegdheden ODVIS en afdelingen niet duidelijk gedefinieerd en vastgelegd.	6 De seabob trawl visserij is in het proces van een MSC certificering.
7 Er is onvoldoende hoger en technisch kader met name kader met kennis over marine ecosystemen en visserij management systemen. Onvoldoende capaciteit om toezicht te houden op de naleving van wetten. Onvoldoende visbestand analisten ter ondersteuning van FMP. Zwakke beleid en systeem voor data beheer en archivering i.v.m. monitoring en update van FMP.	

Oplossingsmaatregelen

Voor een duurzaam beheer van de visserijbronnen en het terugdringen van illegale activiteiten en verspillingen is een actuele FMP onmisbaar. Gegeven het feit dat duurzaam beheer steeds meer als eis wordt gesteld door de exportmarkten is het van belang om de FMP zo snel als mogelijk te actualiseren en implementeren. Met het oog hierop is het noodzakelijk dat ten eerste het beleid t.a.v. visserijbeheer duidelijk wordt geformuleerd en de rol en plaats van de FMP daarin wordt aangegeven. In de draft FMP is reeds aangegeven welke punten geactualiseerd moeten worden. Daarnaast zal het nodig zijn om na te

gaan wat er verder moet worden aangepast om aan de principes van de nieuwe EAF approach te voldoen. De inspanningen in CLME en ACP FISH II verband moeten worden voortgezet. De verwachte output is een geschreven FMP, waaraan alle visserijtypen zich op langer termijn hebben gecommitteerd.

De basisvoorwaarden voor implementatie van de FMP, namelijk: Monitoring en controle, institutionele capaciteit, wettelijke kader en onderzoek, worden hieronder apart behandeld. Vooruitlopend op de implementatie van de FMP moet er worden gewerkt aan deze zaken.

3.2 Monitoring, controle en surveillance (MCS)

Het ministerie van LVV heeft in de afgelopen jaren belangrijke stappen gezet in de richting van MCS, met name de implementatie van het VMS systeem en het opzetten van een IOO unit. In 2007 werden alle trawlers verplicht om te beschikken over een Vessel Monitoring System (VMS), waardoor de activiteiten op zee gevolgd kunnen worden vanaf de wal.

In 2009 werd ter implementatie van de EU-IUU verordening 2008, de viskeuringswet aangevuld met een artikel waarin is opgenomen dat alle exporten naar de EU voorzien moeten zijn van een vangst certificaat. Het vangstcertificaat dient als garantie dat de vangst is geschiedt volgens nationale en internationale regelgeving. Het ministerie treedt op als IOO autoriteit.

Opgemerkt dient te worden dat het de afdeling “Monitoring en Inspectie” een cruciale rol speelt in het handhaven van een duurzame visserij. Dit onderdeel van de dienst is echter onderbemand en behoeft dringend versterking.

De controle op zee is ook inadequaar, terwijl de Illegale visserij een grote bedreiging vormt voor de duurzaamheid van de visserij. Een goed functionerende kustwacht is essentieel voor bescherming en duurzaam gebruik van de marine natuurlijke hulpbronnen. Door het instellen van een adequate kustwacht zullen we instaat zijn om de productie te verhogen, terwijl de visserijdruk zal verminderen. Daardoor kan er op duurzame wijze een groter bijdrage aan de BBP worden geleverd.

3.2.1 Situatie-, SWOT en Probleemanalyse monitoring en controle en surveillance

Zwakten/Bedreigingen	Sterkten/Kansen
<p>1 Huidige kustbewaking door de marine is niet adequaat. De marine beschikt over onvoldoende materieel en resource om de kust effectief te bewaken.</p> <p>2 Er is geen consensus bij de verschillende betrokken departementen over hoe een nieuwe organisatie voor de kustwacht eventueel eruit moet zien.</p> <p>3 Er ontbreekt een</p>	<p>1 Er is een raad van overleg</p> <p>2 Er was reeds een interdepartementale commissie ingesteld</p> <p>3 VMS systeem is geïmplementeerd</p> <p>4 IOO unit is opgezet en functioneert</p>

	samenwerkingsovereenkomst tussen visserij en overige betrokken departementen m.b.t. MCS	
4	Afdeling Monitoring en Inspectie is onderbemand	
5	Richtlijn van hoe te werken bij IOO ontbreekt	
6	De schaal van illegale activiteiten kan niet met zekerheid worden vastgesteld	

Oplossingsmaatregelen

Voor de visserij is het van eminent belang dat er zo snel als mogelijk verbetering komt in de MCS op zee, met name, een adequate kustwacht. Tegelijkertijd beseft het ministerie van LVV dat de oplossing voor een groot deel in handen ligt van het ministerie van Defensie. Gezien de bottlenecks t.a.v. de opzet van een nieuwe organisatie, wordt voorgesteld om de marine van het benodigde materieel en bronnen te voorzien om haar taken te kunnen verrichten op korte termijn. Het ministerie van LVV heeft met haar expertise op het gebied van de visserij een belangrijke ondersteunende rol naar de kustwacht toe. Middels een samenwerkingsovereenkomst tussen het ministerie van LVV en de overige betrokken partijen kan er meer structuur en effectiviteit worden bewerkstelligd bij de kustwacht. Partijen kunnen dan gezamenlijk een jaarlijkse MCS plan opstellen. De afdeling Monitoring en Inspectie moet qua capaciteit versterkt worden met name door middel van training en uitbreiding van het personeel. Een verbeterde MCS zal ondermeer leiden tot afname van illegale visserij en toename van de vangst en aanlandingen door de legale vissers.

3.3 Organisatie, ordening en institutionele versterking visserijsector

In het kader van duurzame visserij is het noodzakelijk dat er ordening komt op het gebied van organisatie van de totale visserijsector. Hierdoor kan er beter overleg met de stakeholders plaatsvinden, ten behoeve van de gezamenlijke planning en uitvoering van het beleid. Als bevoegde autoriteit krijgt het onderdirectoraat Visserij, vanuit de nieuwe benadering van visserij management, steeds meer te maken met nieuwe eisen en nieuwe taken, die speciale kwalificaties vereisen. Er wordt veel nadruk gelegd op monitoring en inspectie. Het is daarom raadzaam dat er verdere ordening komt in de vangst, aanlanding en verhandeling van vis, waardoor het gemakkelijker wordt om zowel de visserijdruk als de staat van de visbestanden te monitoren. Bovendien zal ordening een goed effect hebben op verbetering van de kwaliteit van vis en van de informatiestroom ten behoeve van besluitvorming. De participatie van de overige partners in de sector is hierbij een basisvoorwaarde.

Situatie-, SWOT en Probleem analyse organisatie, ordening en institutionele versterking visserij sector

Zwakten/ Bedreigingen	Sterkten/Kansen
-----------------------	-----------------

1	Doelstellingen taken en bevoegdheden van ODVIS zijn niet duidelijk vastgelegd	1	Er is een vergunningenbeleid in place
2	Uitvoeringscapaciteit in termen van human resource en financiering in onvoldoende	2	Regulerende diensten in place w.o.: VKI, VMS en IOO
3	Geen monitoring, evaluatie van beleidsstrategien.	3	Er zijn faciliteiten ingericht die als centrale aanlandingsplaatsen kunnen dienen.
4	Informatiesysteem t.b.v. besluitvorming is niet voldoende	4	Er zijn belangengroepen en organisaties waarin de stakeholders vertegenwoordigd zijn; SSA en Visserscollectief (VC). Deze maken deel uit van de adviesraad voor de visserij.
5	Juridische status en beheersstructuur van de visserijcentra is onduidelijk		
6	Zwakke interne organisatie structuren binnen belangen organisaties		
7	Situatie aanlandingen is onvoldoende gereguleerd		

Oplossingsmaatregelen

Het onderdirectoraat Visserij moet versterkt worden, zowel in termen van faciliteiten als in termen van human resource. Er dient een gericht HRM beleid te komen om adequaat invulling te geven aan de taken en continuïteit van de uitvoering te garanderen. Het HRM beleid moet erop gericht zijn om de doelmatigheid van de dienst te bevorderen. De huisvesting en inrichting van dit onderdirectoraat verdient ook aandacht. Op dit moment is er onvoldoende kantooruimte om huidige diensten adequaat te huisvesten. Er moet ook rekening worden gehouden met toekomstige taken i.v.m. implementatie van de FMP.

Er moet een beheerstructuur worden opgezet voor de visserijcentra die thans als centrale aanlandingsplaatsen dienen. De uitvoering van maatregelen op het gebied van de duurzame visserij en kwaliteitsverbetering kunnen beter gerealiseerd worden via de centrale aanlandingsplaatsen.

De overlegstructuren met de sector moeten formeel vastgelegd en versterkt worden. Er moet assistentie komen voor versterking van de interne structuren van de bestaande vertegenwoordigende organisaties.

De bovengenoemde maatregelen zullen bijdragen tot een vlottere implementatie van de FMP en daarmee tot duurzame visserij en voedselzekerheid.

3.4 Wettelijke Kader

Voor het treffen van maatregelen in het kader van een duurzaam beheer van de visserijbronnen is een wettelijke basis onmisbaar. De huidige geldende wetgeving voldoet niet meer aan de hedendaagse eisen. Het aanpassen van het wettelijke kader is derhalve een basisvoorwaarde voor het succesvol implementeren van het FMP. De concept visserijwet tot doel heeft om de bovengenoemde wetten te

integreren in een algehele wet die aan de hedendaagse eisen voldoet. De concept visserijwet moet nog gescreend worden en aan de DNA worden aangeboden voor behandeling. Opgemerkt dient te worden dat de concept visserijwet reeds enkele jaren is opgesteld . Het is derhalve raadzaam om deze concept wet op korte termijn te onderwerpen aan screening teneinde de urgente noodzakelijke aanpassingen mee te nemen. In dit verband wordt gewezen op de beperking deze wet inhoudt m.b.t. visserijactiviteiten buiten Surinaamse wateren.

Situatie-, SWOT en probleemanalyse wettelijke kader

Zwakten/Bedreigingen	Sterkten/Kansen
<p>1 Bij uitblijven van een actuele wettelijke kader zal FMP moeilijk geïmplementeerd kunnen worden.</p> <p>2 Concept visserijwet is niet aangepast aan de laatste ontwikkelingen</p> <p>3 Geldigheid van de concept visserijwet is beperkt tot Surinaamse wateren</p>	<p>1 Concept Visserijwet is al opgesteld</p> <p>2 Concept visserijwet biedt voldoende mogelijkheden voor een duurzame visserij</p>

Oplossingsmaatregelen

De afronding en afkondiging van de concept visserijwet met medeneming van de urgente aanpassingen dient met prioriteit te worden aangepakt.

3.5 Onderzoek en dataverzameling

De laatste jaren heeft niet alleen forse uitbreiding zich voltrokken binnen de traditionele bevolkingsvisserij maar hebben vooral ook de intrede van grotere vistrawlers en het inzetten van seabobtrawlers gezorgd voor opmerkelijke verhoging van de visserijdruk.

Indicaties zijn er dat voor een aantal soorten (Ban ban, Kandra tiki, Jarabaka en Kupila) al sprake is van overbevissing. Ten aanzien van de garnalen trawlvisserij zijn de toename in aanvoer van seabob garnalen en de teruggang in *Penaeus* vangsten meest opvallend. Het laatste biomassaonderzoek waar de subsector zich op baseert dateert van 1988 en WCAFC rapporten 1995-2000. Daarnaast heeft het visserij informatie systeem dat statistische data verzamelt en verwerkt enig licht geworpen op de visserij situatie. Betrouwbare data over aanlanding, aanvoer en vangstsamenstelling ontbreken, waardoor er geen duidelijke koppeling is van het beleid aan onderzoek.

Situatie-, SWOT en Probleemanalyse Onderzoek en Dataverzameling

Zwakten/Bedreigingen		Sterkten/kansen	
1	Recente info over de visbestanden ontbreken	1	Er is voldoende ervaring met dataverzameling
2	De functionering van het dataverzamelingssysteem is niet afgestemd op duurzaam beheer; de status van de visbestanden en invloed van de verschillende visserijtypen op het ecosysteem en de vispopulaties is onbekend. Er vindt geen regelmatige verzameling van biologische data plaats. De huidige toepassing van het data verzamelingsysteem is meer gericht op het produceren van productiecijfers en niet op de belangrijke aspecten van analyse en monitoring.	2	Er is goede medewerking vanuit de sector
3	Gebrek aan kader en technisch personeel met specifieke kennis ter beheer en uitvoering van het dataverzameling en verwerking.		
4	Dataverzamelingssysteem is verouderd; loopt achter op de nieuwe ontwikkelingen.		

Oplossingmaatregelen

Het visserij informatie systeem moet aangepast worden om de nodige analyses voor duurzaam beheer te faciliteren. Voor eventuele bijsturing van het beleid en voor implementatie en vooral continuering van de FMP het noodzakelijk zijn om op tijd te beschikken over actuele en betrouwbare statistieken en onderzoeksdata. Samenhangend hiermee, moet binnen het kader van HRM, een programma komen om op een duurzame wijze te voorzien in de nodige kader.

3.6 Reductie van by-catch

De by-catch problematiek is een algemeen voorkomend fenomeen in vooral de trawlvisserij. Vanuit het oogpunt van duurzame beheer wordt getracht om de by-catch en discard zoveel mogelijk te minimaliseren, omdat het een negatieve invloed heeft op het ecosysteem en directe verlies betekent als juvenielen van commerciële soorten verspild worden.

Situatie-, SWOT en Probleemanalyse By-catch

Zwakten/Bedreigingen		Sterkten/Kansen	
1	De by-catch is hoog	1	REBYC II project
2	De discard is hoog; weinig benutting	2	Goede medewerking vanuit de sector

Oplappingsmaatregelen

In het kader van duurzame visserij moeten de maatregelen ter verbetering van vangsttechnieken, gebruik van BRD'S en ontmoediging van niet selectieve vismethoden gehandhaafd en versterkt worden. Anderzijds moet onderzoek worden gedaan naar mogelijkheden om de aangelande by-catch beter te benutten. Hierdoor zal zowel de by-catch als de discard afnemen.

3.7 De te nemen maatregelen m.b.t. voedselzekerheid en duurzame visserij

In het kader van duurzaam beheer en voedselzekerheid moeten de volgende maatregelen worden genomen:

- 1 Het actualiseren en implementeren van een FMP
- 2 Het afronden, goedkeuren en afkondigen van de nieuwe visserijwet
- 3 Het aangaan van een samenwerkingsovereenkomst met het ministerie van Defensie en het ministerie van Justitie en Politie inzake de kustwacht en opstellen van MCS plan
- 4 Institutionele capaciteitsversterking van de visserijsector gericht op zowel publieke organisaties als NGO's
- 5 Upgraden van het dataverzamelingssysteem en nodige kader voor beheer en uitvoering
- 6 Het continueren van activiteiten ter reductie van by-catch

4 Agrarische Gezondheid en Voedselveiligheid

Zoals eerder gesteld zijn bevoegdheid en verantwoordelijkheden voor uitvoering van de maatregelen op het gebied van gezondheid en voedselveiligheid in de visserij toevertrouwd aan het Viskeuringsinstituut. Het ministerie van LVV blijft echter verantwoordelijk voor het beleid. Voor een uiteenzetting van het beleid en de maatregelen wordt verwezen naar de White Paper "Agrarische Gezondheid en Voedselveiligheid".

In dit document wordt er wel aandacht besteed aan de specifieke activiteiten van het ministerie op visserijgebied in het kader van voedselveiligheid, namelijk;

- 1 De aanleg, verbetering en of rehabilitatie van faciliteiten t.b.v. de aanlanding van vis
- 2 Het opzetten van modelrokerijen t.b.v. de voedselveiligheid van gerookte visserijproducten

4.1 Verbetering van gezondheid en voedselveiligheid bij de aanlandingsplaatsen

In de afgelopen jaren zijn er door het ministerie van LVV verschillende visserijcentra opgezet in de gebieden waar de visserijactiviteiten geconcentreerd zijn, namelijk: VC Boskamp, VC Nieuw Nickerie, VC Nieuw Amsterdam en VC Bethesda (Paramaribo)

Deze visserijcentra hebben ondermeer tot doel om de kust- en binnenwateren visserij te ondersteunen door te voorzien in inputs ten behoeve van de vangst, service voor de onderhoud van vistuig en faciliteiten voor het aanlanden.

In de beginjaren 90 begonnen exportmarkten de toepassing van HACCP normen steeds meer verplicht te stellen als voorwaarde voor afzet van de vis en visserijproducten. Een voorbeeld daarvan is de instelling van de Europese Unie (EU) richtlijnen voor HACCP in 1995. Deze richtlijnen houden onder meer in dat er in de productieketen van vis- en visserijproducten vanaf de vangst voldaan moet worden aan HACCP normen. Krachtens het viskeuringsbesluit zijn er eisen gesteld aan de faciliteiten, de ruimten het proceswater en de handling bij aanlandingsplaatsen en aanvoercentra. Binnen de kust- en binnenwaterenvisserij verloopt het proces om aan de normen te voldoen nog moeizaam. Voor de visserijcentra ligt hierin een belangrijke rol weggelegd. Een zwakke punt hierbij is dat de visserijcentra geen duidelijke juridische status hebben. De meest noodzakelijke maatregelen m.b.t. de visserijcentra liggen dan ook op organisatorische vlak, zoals reeds is aangegeven.

Situatie-, SWOT en Probleemanalyse aanlandingsplaatsen

Zwakten/Bedreigingen	Sterkten/Kansen
<ol style="list-style-type: none"> 1 Zwakke organisatie; onduidelijke juridische status en beheerstructuur 2 Ontbrekende en verouderde faciliteiten op sommige centra 3 Personeel en vissers onbekend met kwaliteitseisen 	<ol style="list-style-type: none"> 1 Betrokkenheid van vissers en vissersorganisaties geeft mogelijkheid voor private-public partnerschap

Oplossingsmaatregelen

Gelet op de essentiële functie die de visserijcentra hebben in de productieketen, dienen er maatregelen te worden getroffen om te garanderen dat zij aan de kwaliteitsnormen voldoen. De maatregel moet gericht zijn op het verbeteren van de faciliteiten en trainen van het personeel en de gebruikers in hygiëne en goede handling technieken. De organisatorische aspecten kunnen worden aangepakt in het kader van institutionele en capaciteitsversterking van de visserijsector. Deze maatregelen zullen bijdragen tot verbeterde kwaliteit,

4.2 Verbetering van de voedselveiligheid van gerookte visproducten

De traditionele technologie van verwerkte gerookte vis in Suriname onderscheidt zich door "open rook" systemen met direct contact tussen vuur en rook met de vis om te roken. Tijdens het proces van het roken, verwarmen of drogen van vissen verbrandingsproducten in contact komen met de vis. Polycyclische aromatische koolwaterstoffen's (PAK's) kan worden gevormd. Over het algemeen wordt Benzo (a) pyreen wordt gebruikt als marker voor de aanwezigheid het effect van carcinogene PAK's in levensmiddelen. Bij de Surinaamse gerookte vis werd de norm voor Benzo (a) pyreen overschreden.

Een aanpassing van de traditionele manier van roken van vis is nodig om de veiligheid van de gerookte vis te garanderen. In 2009 is het ministerie van start gegaan met het project: “Het opzetten van modelrokerijen”. Dit project is erop gericht op duurzame werkgelegenheid en inkomen te verschaffen aan ambachtelijke vissers en visverwerkers, door hun instaat te stellen om gerookte vis volgens SPS normen te produceren en exporteren.

Situatie-, SWOT en Probleemanalyse voedselveiligheid gerookte vis

Zwakten/Bedreigingen	Sterkten/Kansen
1 Lage hygiëne bij traditionele visrokerijen	1 Genoeg grondstof
2 Directe contact product met vuur bij traditioneel roken	2 Inventarisatie en identificatie van geschikte gebieden voor opzetten modelrokerijen is al gedaan
3 Weinig controle op rookproces	

Oplossingsmaatregelen

Het project model visrokerijen moet worden voortgezet. Verder moeten de actoren in de productieketen van gerookte vis getraind worden in goede hygiëne. Deze maatregelen zullen ertoe leiden dat gerookte visproducten voldoen aan de kwaliteitseisen van zowel de binnenlandse markt, als voor de export naar buiten.

4.3 De te nemen maatregelen m.b.t. agrarische gezondheid en voedselveiligheid

- 1 Verbetering van de aanlandingsplaatsen
- 2 Voortzetting van het project “Modelrokerijen”.

5 Het propageren en ontwikkelen van een duurzame visserij benadering

In hoofdstuk 3 is al gesteld dat voedselzekerheid en duurzame beheer van de visserijbronnen onlosmakelijk verbonden zijn aan elkaar. Een groot deel van maatregelen t.b.v. duurzame beheer zijn daarom al behandeld in hoofdstuk 3. De omslag naar een nieuwe approach m.b.t. duurzaam beheer van de visserijbronnen zal voor de totale subsector een mindshift vereisen. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de maatregelen ter stimulering daarvan. Allereerst wordt de focus geplaatst op de overheid als regulerende en aansturende organisatie. Het doel is om te komen tot een beleid dat afgestemd is op een duurzaam beheer. Daarnaast is het van belang dat het beleid wordt gedragen door de totale sector. Voorlichting, bewustwording en participatie zijn daarbij de nodige ingrediënten.

5.1 Afstemming van het beleid op duurzame visserij

Het visserijbeleid is afgeleid van het algehele beleid van het ministerie van LVV voor de agrarische sector. In de beleidsnota LVV 2010-2015 is aangegeven wat de kritieke succesfactoren zijn voor een duurzame visserij, namelijk: duurzame exploitatie, wetgeving, sancties tegen overtreders, bescherming van visgronden tegen illegale visserijactiviteiten en certificering. Enkele concretere maatregelen zijn genoemd met name: stock assesment (R & D) t.b.v. economisch belangrijke visbestanden, ontwikkeling en implementatie van nieuwe technologieën die duurzame visserij bevorderen, het bevorderen van het gebruik van TED's en BRD's, het handhaven van een strikte vergunningbeleid, het continueren van de controle via VMS en IOO, verbetering van de voorlichting en communicatie, het actualiseren van de wetgeving, het opleggen van sancties tegen overtreders, het opzetten van een kustwacht en het ondersteunen van MSC certificering. Het achterblijven van een wettelijke basis vormt niet alleen een probleem voor de uitvoering, maar ook voor de formulering van een beleid. Er moet synchronisatie zijn tussen het beleid, de wetgeving en de FMP.

Situatie-, SWOT en Probleemanalyse beleidsformulering

Zwakten/Bedreigingen	Sterkten/Kansen
1 Wettelijke basis voldoet niet aan hedendaagse eisen	1 De doelstellingen van het beleid zijn reeds vastgesteld
2 Formulering van het beleid is niet aangepast aan de systematiek en principes van de nieuwe approach van visserijbeheer.	2 In CRFM en CLME verband wordt assistentie geboden

Oplossingsmaatregelen

De concept visserijwet geeft voldoende mogelijkheden om zowel het beleid en de uitvoering af te stemmen op een duurzame beheer van de visserij. In deze wet zijn de posities van het langer termijn beleidsplan en het jaarlijkse beheersplan geregeld. Hoewel een ecosysteem benadering niet expliciet is genoemd, zijn de aspecten van duurzaam visserij benadrukt. De concept visserijwet voorziet ook in mogelijkheid om nieuwe noodzakelijke maatregelen per ministeriele beschikking te treffen. De visserijwet moet zo snel mogelijk aangepast en afgekondigd worden. Vooruitlopend hierop is het verstandig om het beleidsplan conform de EAF approach (principes) op te stellen, waardoor er al een raamwerk is voor de FMP, die voldoet aan de hedendaagse eisen.

5.2 Bewustwording en Participatieve Management

In het kader van de nieuwe approach wordt veel belang gehecht aan brede participatie en betrokkenheid van stakeholders. De organisatiegraad van de stakeholders speelt hierbij een belangrijke rol. In hoofdstuk 3 is bij het onderdeel ordening en organisatie reeds aangegeven dat assistentie moet komen t.b.v. de bestaande organisaties. Echter blijkt dat een groot deel van de stakeholders niet georganiseerd en niet vetegenwoordigd zijn, waaronder vissers in de gebieden Nickerie, Coronioe, Saramacca, en Marowijne, visopkopers, artisanale verwerkers en leveranciers van visserij inputs.

Zwakten/Bedreigingen	Sterkten/Kansen
1 Groot deel van de stakeholders niet vertegenwoordigd	1 Er is al samenwerking met vertegenwoordigende organisaties
2 Public-private partnerschap is nog onvoldoende	

Oplossingsmaatregelen

Het beleid moet middels bewustwordingsprogramma's worden uitgedragen. Regelmatige workshops t.b.v. planning, uitvoering en evaluatie van het beleid zijn aanbevolen. Bovengenoemde moet samengaan met assistentie op het gebied van organisatie aan de stakeholders. Het beleid moet via participatieve management en decentralisatie van bevoegdheden worden gedeeld met stakeholders, waardoor er public-private partnerships kunnen ontstaan. In dit kader kan worden gedacht aan gezamenlijk beheer van parastatalen en faciliteiten.

5.3 De te nemen maatregelen m.b.t. het propageren en ontwikkelen van een duurzame visserij benadering

In het kader van het propageren en ontwikkelen van een duurzame visserij benadering moeten de volgende maatregelen worden genomen:

- 1 Afstemming van het beleid op duurzame visserij benadering; synchronisatie beleid, wetgeving en benadering.
- 2 Het opstellen en uitvoeren van een plan t.b.v. bewustwording en participatie.

6. Het vergroten van de bijdrage van de visserijsector aan de nationale economie

In hoofdstuk 2 is reeds aangegeven wat de bijdrage is van de visserijsector aan de economie van Suriname. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de specifieke stappen ter vergroting van die bijdrage, namelijk; 1 vergroting van de productie en 2 verhoging van de toegevoegde waarde. Wij gaan ervan uit dat een verhoging van de productie en de toegevoegde waarde ook zal leiden tot toename van het inkomen, de werkgelegenheid, de deviezenopbrengsten en het BBP. Het belangrijk om te benadrukken dat een beleid dat gericht is op het stimuleren van meer Surinamers om te ondernemen en werk te zoeken in de visserijsector, noodzakelijk is om daadwerkelijk duurzame werkgelegenheid en inkomen voor de natie tot stand te brengen. Gegeven de mondiale dalende productietrend bij visserij in het wild, wordt de ontwikkeling van de aquacultuur gezien als de grootste mogelijkheid voor verdere groei van de visserij.

6.1 Productieverhoging

Als het gaat om visserij in het wild, liggen de mogelijkheden voor productieverhoging in high seas fishery, namelijk de tonijn vangst. Hiervoor is lidmaatschap van de "International Commission for the Conservation of Atlantic Tunas (ICCAT) een vereiste. In UNCLOS verband wordt aan de kuststaten aanbevolen om lid te worden van Regional Fisheries Management Organisations (RFMO), zoals ICCAT. Aangezien Suriname nog geen lid is van ICCAT, kunnen wij geen gebruik maken van de mogelijkheden van high seas Fishery.

Situatie-, SWOT en Probleem analyse productie verhoging

Zwakten/Bedreigingen	Sterkten/Kansen
1 Geen lid van de ICCAT	1 High seas visserij betreft hoogwaardige tonijn
2 Weinig ervaring met de exploitatie van sterk migrerende soorten w.o. tonijn	2 Concessie kan verhuurd worden
3 Huidige wetgeving houdt een beperking in m.b.t. visserij buiten Surinaamse wateren	

Oplossingsmaatregelen

Wij moeten de stappen zetten naar lidmaatschap van de ICCAT. In dat verband worden voorbereidingen worden getroffen op het gebied van wetgeving en institutionele capaciteit om de lidmaatschap te verkrijgen. De sector moet ook ingelicht worden over deze mogelijkheden en de regels.

6.2 Value Adding

De trend op de belangrijke markten voor visproducten toont aan dat de vraag naar value-added visserijproducten proportioneel toeneemt. De toegevoegde waarde is tegenwoordig meer gebaseerd op de presentatie, veiligheid en gemak. De nieuwe strategieën voor value-adding op bedrijfsniveau zijn:

Panklaar, aangepast aan de behoefte van de klant, snel en gemakkelijk te bereiden

Labeling en branding

Milieuvriendelijke productie; organisch

Certificering

Op national niveau wordt vanuit de markten gelet op de aspecten m.b.t. maatschappelijke verantwoordelijkheden in het ondernemen:

Legaliteit(IUU)

Wetenschappelijke criteria voor duurzaamheid

Certificering

Eco labeling

Traceerbaarheid

Sociale en milieu aspecten

Van de Surinaamse visverwerkingsindustrie is bekend dat wij slechts een klein deel verdienen van de potentiële marktwaarde van de geëxporteerde visproducten. Dit komt omdat wij voor een groot deel het ruw materiaal exporteren. Evaluatie van het assortiment aan visserijproducten toont aan dat minimale bewerking van de vis plaats vindt. Vaak wordt slechts volstaan met schoon wassen, sorteren en invriezen van het product. De verwerking van vis geschiedt lang niet altijd op de meest efficiënte wijze. Het rendement bij de verwerking tot filet is laag (minder dan 35 procent). Er ontstaat veel afval dat ten dele in de varkenshouderij terecht komt.

Gegeven de dalende trend van de vangsten is er bij de verwerkende bedrijven een grote behoefte aan grondstof. Dat veroorzaakt spanning in de prijsontwikkeling op de lokale markt omdat het mechanisme van “vraag en aanbod” door afspraken vooraf sterk onder druk komt te staan. De bedrijven zijn daardoor niet geneigd om samen te werken.

Situatie-, SWOT en Probleemanalyse Value Adding

Zwakten/Bedreigingen	Sterkten/kansen
1 Lage verdiensten voor de hele keten	1 Niche markt in Europa geven mogelijkheden
2 Dalende trend in vangst en aanbod van vis	2
3 Weinig initiatief vanuit de sector om te investeren in nieuwe hoogwaardigere producten en productietechnieken	
4 Inzicht in de markt voor value-added producten ontbreekt	
5 Samenwerking op het gebied van marketing, product ontwikkeling en diversificatie ontbreekt	
6 Hoge productiekosten vanwege overcapitalisatie	
7 Weinig benutting van de by-catch	

Oplossingsmaatregelen

De oplossingen m.b.t. value-adding zullen voortvloeien uit de maatregelen ter stimulering van de agribusiness. Wij verwijzen hierbij naar het witboek “Agribusiness”. Voor de visverwerkingsindustrie zijn er wel specifieke zaken die verbeterd kunnen worden, waardoor een groter aandeel in de verdiensten verworven kan worden. Ondermeer dient er op de volgende punten te worden gelet:

- Verhoging van het rendement uit de verwerking
- efficiëntere benutting van de processingfaciliteiten
- productdiversificatie; vergroting van het productassortiment
- doorvoering van innovatie
- continue training van personeel
- streng toezicht op het gekoeld en gesloten transporteren van de vis vanaf aanlanding tot aan het verwerkingsbedrijf met deugdelijk transportmiddel

Het ministerie kan de bedrijven hierin ondersteunen middels een speciale ondersteuningsprogramma voor productdiversificatie en value-adding.

Inzicht in de markt en expertise in de ontwikkeling van economisch interessante producten is noodzakelijk en vereist marktonderzoek en marketing. Dit geldt voor de totale agrarische sector. Een systeem t.b.v. actuele marktinformatie is hierbij ook een vereiste. Dit is een dure zaak die om een nationale aanpak vraagt. In dit verband moet er meer openheid en samenwerking komen in het uitwisselen van kennis en werkervaring, gezamenlijke exploratie van markten en onderlinge afspraken tot specialistische productievormen. De overheid zou hierin een coördinerende taak moeten hebben en ondersteuning geven aan de inspanningen vanuit de sector en daarbuiten. De opzet van een netwerk binnen het IDB project "Trade Sector Support Program" moeten in dit verband ondersteund worden.

6.3 Verhoging van werkgelegenheid en inkomen

Hoewel de visserij een belangrijke rol vervult als verschaffer van werk en inkomen wordt het vissersberoep in het algemeen nog gezien als laagwaardig werk, dat weinig professionaliteit inhoudt. Dit beeld is niet geheel onterecht als wij in beschouwing nemen het grootste deel van de vissers bestaat uit on- en laaggeschoolde buitenlanders. Bovendien kenmerkt de visserij zich door hoge investerings- en exploitatiekosten die nota bene onder risicovolle omstandigheden moeten worden terug verdiend. Overleven in de visserij betekent dat efficiëntie, kwaliteit en kwantiteit begrippen zijn die als een rode lijn door de bedrijfsvoering zullen moeten lopen. Besparingen op gebruik van brandstof en smeermiddelen en machine onderdelen, alsmede het minimaliseren van de uitvaltijd, kunnen bijdragen aan de verhoging van het inkomen.

Gelet op de bovenstaande en andere hedendaagse eisen die gesteld worden aan vissers en aanverwante beroepen in verband met "verantwoordelijke visserij", is het evident dat scholing en training onmisbaar is voor een goede ontwikkeling van deze subsector. Verder is de beschikbaarheid en betaalbaarheid van inputs, waaronder boot, vistuig, navigatie apparatuur, machines, reserve onderdelen, brandstof en smeermiddelen van enorm belang voor continuïteit van de visserij.

Situatie-, SWOT en Probleem analyse werkgelegenheid en inkomen

Zwakten/Bedreigingen	Sterkten/kansen
<ol style="list-style-type: none"> 1 Hoge investerings- en exploitatiekosten in de visserij. 2 Weinig Surinamers in de visserij 3 Lage professionaliteit bij kleinschalige visserij 	<ol style="list-style-type: none"> 1 Voldoende ervaring met de visserijtypen

Oplappingsmaatregelen

Ter stimulering van ondernemerschap in de visserijsector moet vanuit de overheid aandacht worden gegeven aan domestic support measures, waaronder belasting verlichtende maatregelen voor investeringsgoederen en inputs, kredietfaciliteiten, training en begeleiding. In samenwerking met de gevestigde particuliere bedrijven zouden productie-incentieven zoals: ontheffingverlening op brandstof accijnzen, “fast moving parts” in de visserij, invoerrechten voor vistuig een zeer goede stimulans en versterking betekenen voor de concurrentiepositie van de vissers.

Er moet scholing en training komen voor vissers en andere actoren die reeds actief zijn in de sector. Daarnaast moet er gericht onderwijs komen om continu te kunnen voorzien in kader t.b.v. de verschillende relevante disciplines die nodig zijn. Gedacht wordt aan het ontwikkelen van speciale richtingen binnen bestaande onderwijsinstanties, of het opzetten van een aparte visserijschool.

6.4 De te nemen maatregelen m.b.t. het vergroten van de bijdrage van de visserijsector aan de nationale economie

- 1 Verhoging van de productiemogelijkheden door aanvraag van ICCAT lidmaatschap
- 2 Ondersteuningsprogramma t.b.v. bedrijven en i.v.m. marktonderzoek, productdiversificatie en value- adding
- 3 Ondersteuning t.b.v. organisaties gericht op stimulering agribusiness
- 4 Ondersteuningsmaatregelen tbv visserijsector
- 5 Visserijonderwijs

7 Het doen ontwikkelen van de agrarische sector(visserij sector) tot voedselproducent van het Carabisch gebied.

7.1 Concurrentiepositie en marktaandeel

Voor het verwerven van een groter marktaandeel in de Caricom is essentieel om te weten wat er gevraagd wordt aan visproducten en hoe groot de vraag is. Hiervoor zullen wij aan marktonderzoek moeten doen. Een ander mogelijkheid is het opzetten van een marktinformatiesysteem. Hierdoor zullen wij instaat zijn om continu te beschikken over info betreffende, aanvoer, prijzen, importen en nieuwe ontwikkelingen op de markt. Dit systeem zal ons ook helpen om de bestaande markten beter te benutten. Hierbij nogmaals verwezen naar het witboek “Agribusiness”

Vanuit de sector is aangegeven dat het behouden van de bestaande markten in Europa en USA betere perspectieven biedt. Een van de constraints van Caricom is dat de markt toch klein is en bovendien verspreid ligt.

8 Het scheppen van ruimtelijke voorwaarden voor het duurzaam ontwikkelen van de visserijsector

Een van de noodzakelijke voorwaarden voor een duurzame ontwikkeling van de visserijsector is een goede ruimtelijke ordening. De groei en ontwikkeling van de aquacultuur met name, is sterk afhankelijk van het veiligstellen van voldoende geschikt land, rekening houdend met de omgevingsfactoren. In de White Paper aquacultuur is een nadere uitwerking daarvan te vinden. Met betrekking tot de visserij van in het wild voorkomende soorten zijn er een aantal issues op het gebied van ruimtelijke ordening die aandacht vereisen, namelijk: de overlapping van visserijzones die zorgt voor spanning tussen verschillende visserijtypen en het gebrek aan voldoende geschikte ruimte en locaties voor de groei van visserijactiviteiten. De instelling van “no fishing zones” zijn ook van invloed op de ontwikkeling van de sector.

8.1 Duidelijke afbakening van visserijzones t.b.v. de visserijtypen

De zee kust is het leefgebied van verschillende vissoorten die door middel van verschillende vismethoden worden geëxploiteerd. De economisch belangrijke visserij organismen komen in hoofdzaak op of vlak boven de bodem voor (z.g. demersale populaties) en in de grote waterkolom (z.g. pelagisch populaties). Onderscheiden wordt klein pelagische vissoorten die zich in dichte scholen vlak bij de kust doorgaans in de oppervlaktelaag ophouden en groot pelagische vissoorten die ver buiten de kust voorkomen.

De visgebieden per visserijtype zijn op basis van dieptezones bepaald. Voor de SK vloot is niet expliciet aangegeven tot hoe diep zij mogen vissen; fysiek worden zij niet instaat geacht om in diepzee te vissen. De SK boten die speciaal op haaienvissen, komen ook in gebieden waar seabob en vinvis trawl activiteiten plaatsvinden. Bovengenoemde situatie vormt voedingsbodemp voor conflicten, vanwege aanvaringen die levensbedreigende consequenties kan hebben.

De concurrentie omwille van de visbestanden wordt ook steeds intensiever, met over en weer beschuldigingen aan de concurrenten, als zou die verantwoordelijk zijn voor de afname van de vangsten.

8.2 Voldoende gereserveerde geschikte locaties voor de groei van visserijactiviteiten

Voor de groei en ontwikkeling van de visserijsector is het van belang dat de actoren gemakkelijk toegang hebben tot het werkgebied. Voor vissers en verwerkers betekent dat

van voldoende is een basisvoorwaarde voor duurzame ontwikkeling en wordt Zonder een gedegen ruimtelijke ordening zal de visserijsector niet duurzaam ontwikkeld kunnen worden. Deze strategie richt zich op het formeel vastleggen van bestemmingsgebieden ten behoeve van de visserij en de mogelijke

(toelaatbare) bestemmingen van de omliggende gebieden. De kritieke succesfactoren bij het realiseren van deze strategie zijn het doen van onderzoek, het operationeel maken van adequate wetgeving en het vaststellen van bestemmingsplannen voor de gebieden waar visserij ontwikkeling gepland is, en het uitoefenen van controle op de naleving van de wetten.

Om goede ruimtelijke voorwaarden voor ontwikkeling van de aquacultuur te creëren zal eerst onderzoek moeten plaatsvinden. De volgende studies zullen minimaal uitgevoerd moeten worden:

- Een ruimtelijk planologisch onderzoek
- Een milieu effecten rapportage
- Aquatisch onderzoek
- Bodemkundig onderzoek
- Onderzoek naar de waterhuishouding

Na het uitvoeren van de studies zal vaststelling van bestemmingsplannen voor gebieden waar visserij ontwikkeling mogelijk is plaatsvinden. De procedure aangegeven in de Planwet zal hierbij gevolgd worden. De controle op naleving van de bestemmingsplannen zal geïnstitutionaliseerd worden en op een gestructureerde wijze plaatsvinden. Hiervoor zullen de beheersinstanties genoemd in de wetten versterkt worden.

Vanuit het ministerie stellen wij voor om de geschikte locaties voor visserijontwikkeling te identificeren en als voorstel aan te geven bij het ministerie van RGB, ter reservering van deze gebieden.

De te treffen maatregelen m.b.t het scheppen van ruimtelijke voorwaarden voor duurzame ontwikkeling van de visserijsector zijn:

- 1 Duidelijke afbakening van de visserijzones t.b.v. de visserijtypen
- 3 Reservering van voldoende geschikte ruimte en locaties t.b.v. de groei en ontwikkeling van visserijactiviteiten

MINISTERIE VAN LANDBOUW, VEETEELT EN VISSERIJ

Strategisch doel 1: het realiseren en waarborgen van de voedselzekerheid voor de totale Surinaamse bevolking

doel	Output	Indicator	Verificatiebron	Aannames
<p>Duurzaam beheer van de visserij bronnen.</p>	<p>Een geactualiseerd en geïmplementeerde FMP</p> <p>Een goed functionerende kustwacht</p>	<p>Vanaf januari 2014 werken alle visserijtypen volgens de FMP.</p> <p>I jaar na instellen van de kustwacht nemen de aanlandingen met 33% toe</p> <p>Binnen 3 maanden na instellen van de kustwacht nemen de klachten vanwege zeepiraterij en illegale visserij met 80% af.</p> <p>Inspectieplan wordt gehaald</p> <p>Ongeregeldheden mbt vistuig neemt af</p>	<p>Jaarverslag LVV 2014</p> <p>Eindverslag van het ACP FISH II, betreffende Technische Bijstand voor formulering van FMP's voor Guyana, Suriname en Trinidad</p> <p>Aanlanding statistieken van Afdeling Sen O, Onderdirectoraat Visserij</p> <p>Statistieken kustwacht</p> <p>Jaarverslag LVV 2014</p>	<p>HET ACP FISH II wordt volgens planning uitgevoerd</p> <p>LVV stelt personeel beschikbaar voor uitvoering ACP Fish II activiteiten</p> <p>De organisatorische problemen zijn opgelost</p> <p>Er zijn voldoende middelen beschikbaar</p>

<p>Goede MCS door afdeling M en I</p> <p>Een goed bemenst en gefaciliteerde ODVIS</p> <p>Een georganiseerd en geordende visserij sector</p>	<p>Per januari 2013 beschikken alle afdelingen van ODVIS over voldoende goedingerichte kantoormruimte en human resource om alle taken i.v.m. de FMP uit te voeren.</p> <p>Per juni 2013 is 80% van de stakeholders georganiseerd en vertegenwoordigd.</p> <p>Per januari 2013 beschikken alle opererende visserijcentra over een duidelijke juridische beheersstructuur .</p> <p>Per januari 2013 vindt 80% van de aanlandingen via erkende aanlandingsplaatsen</p> <p>Per juni 2012 is de geactualiseerde Visserijwet afgekondigd.</p> <p>Per januari 2013 zijn de actuele gegevens van visbestanden zijn bekend</p> <p>De invloed van visserijtypen op de visbestanden zijn bekend</p>	<p>Jaarverslag LVV 2013</p> <p>Jaarverslag LVV 2013 en Jaarverslagen organisaties</p> <p>Jaarverslag LVV 2013</p> <p>Aanlandingstatistieken 2013, afdeling S en O, onderdirectoraat Visserij</p> <p>Staatsblad en website DNA</p>	<p>LVV stelt middelen en mankracht beschikbaar ter ondersteuning van de visserij organisaties.</p> <p>Definitief besluit t.a.v. status van de visserijcentra wordt genomen en uitgevoerd</p>
---	--	---	--

<p>Een afgekondigde integrale visserijwet</p> <p>Een goed functionerende dataverzamelingssysteem die de nodige informatie t.b.v visserijbeheer op tijd levert.</p> <p>Verbeterde vangsttechnieken</p> <p>Beter benutting van discarded species</p>	<p>By-catch percentage gaat omlaag met 20%</p> <p>Afzet aan volume niet traditionele vissoorten op de markt neemt toe met 20 %</p>	<p>Jaarverslag LVV 2013, afdeling S en O, onderdirectoraat Visserij</p> <p>Aanlandingstatistieken 2013, afdeling S en O, onderdirectoraat Visserij</p> <p>Opkoop, Afzet en exportcijfers bedrijven</p>	<p>De aanlanding avn vis via niet erkendende plaatsen wordt stopgezet</p>
--	--	--	---

Strategisch doel 2: het waarborgen van agrarische gezondheid en de voedselveiligheid

Subdoel	Output	Indicator	Verificatiebron	Aannames
oede kwaliteit an de	Aanlandingsplaatsen die aan de eisen voldoen	Afname van kwaliteitsverliezen		

angelande vis				
eilige gerookte sserij roducten	Model rokerijen	Per januari 2013 vis wordt gerookt in de nieuwe modelrokerij	Jaarverslag LVV 2013	
		Per januari 2013 wordt Surinaamse gerookte vis weer naar de EU geexporteerd	Jaarverslag LVV 2013	

Strategisch doel 3: Het propageren en ontwikkelen van duurzame visserij

Subdoel	Output	Indicator	Verificatiebron	Aannames
L. Beleid dat afgestemd is op duurzaam beheer	Geschreven beleidsplan conform EAF principes Monitoringplan voor management binnen FMP Systeem voor de instandhouding en verbeteren van de FMP	Per 1 januari 2014 worden visserijactiviteiten planmatig gevolgd Jaarlijkse evaluatie evaluatie van het functioneren van de FMP van Vanaf januari 2015 door Adviesraad voor de Zeevisserij	Evaluatierapport Adviesraad	
? Awareness in de maatschappij en	Uitgevoerde bewustwording en	80% van de geregistreerde stakeholders hebben	Jaarverslag LVV	

participatie van stakeholders in duurzaam beheer	participatieprogramma t.b.v stakeholders	voorlichting gekregen over duurzaam beheer. 80% van stakeholders ondersteunen het beleid en doen mee aan de uitvoering		
--	---	---	--	--

Strategisch doel 4: het doen ontwikkelen van de visserijsector tot voedselproducent en –leverancier voor het Caribisch gebied

Subdoel	Output	Indicator	Verificatiebron	Aannames
groter marktaandeel op de Caricom markt	Resultaten uitgevoerde marktonderzoek	Markt informatie over het Caribische gebied is beschikbaar voor de sector Visproducten van Suriname kan je terugvinden op de schappen van retailers in het Caribisch gebied		LVV, ODVIS LVV, ODVIS

Strategisch doel 5: Het vergroten van de bijdrage van de visserij sector aan de nationale economie

Subdoel	Output	Indicatoren	Verificatiebron	Aannames
1. Verhoogde productie	Lidmaatschap ICCAT	Eerste stap tot het verkrijgen van volledige ICCAT lidmaatschap is gezet per januari 2012. Volledig lidmaatschap en concessie voor de tonijnvangst is verkregen in 2014 Toename aanlandingen van soorten uit high seas in Suriname met 33%	Jaarverslag LVV 2012 Website ICCAT Aanlandingstatistieken 2013, afdeling S en O, onderdirectoraat Visserij	LVV, ODVIS

2. Verhoogde toegevoegde waarde		Gemiddelde exportprijs voor Surinaamse visproducten stijgt vanaf januari 2013 Percentage van meer hoogwaardige producten neemt toe	Jaarverslag LVV 2013 Douanestaat Cijfers VKI	LVV, ODVIS
3 Verhoogde werkgelegenheid en inkomen	Kredietprogramma speciaal gericht op visserijsector opgezet Scholing en training voor actoren in de visserijsector uitgevoerd	Aantal vissers die in aanmerking voor krediet komen, neemt toe vanaf januari 2013 Het aantal actoren met een opleiding in de sector neemt toe	Jaarverslag LVV 2013 Rapportage betrokken opleiding instanties	LVV, ODVIS

Strategisch doel 6: Het scheppen van ruimtelijke voorwaarden een duurzame ontwikkeling van de visserijsector

Subdoel	Output	Indicatoren	Verificatiebron	Aannames
Geordende visserijzones	Duidelijk afgebakende zones voor de verschillende visserijtypen Regels betreffende interactie bij uitvoering van verschillende visserijactiviteiten Structuur voor oplossing van conflicten	Af name van het aantal conflicten a.g.v. interactie en overtredingen Afname van aantal onopgeloste conflicten	Cijfers afdeling Inspectie, ODVIS	Deskundige kader aanwezig voor de uitvoering

Genoeg gereserveerde geschikte locaties t.b.v. visserijactiviteiten, waaronder aanmeer van boten en verwerking	Voorstel van geïdentificeerde gebieden tbv visserijactiviteiten aan RGB			
--	---	--	--	--